

Jaarverslag

2023

Het afgelopen jaar hebben we ons wederom ingezet om discriminatie in Zeeland tegen te gaan. We behandelden meldingen vanuit verschillende gemeenten, op verschillende maatschappelijke terreinen en met verschillende achtergronden. Ook werkten we hard aan diverse projecten en activiteiten. Lees er alles over in dit jaarverslag.

www.discriminatie.nl/zeeland

1. Cijfers meldingen

Aantal klachten per gemeente:	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Borsele	4	5	4	9	4	5
Goes	26	10	14	27	16	7
Hulst	7	8	19	17	3	5
Kapelle	2	3	5	10	10	2
Middelburg	23	27	15	23	18	14
Vlissingen	18	24	30	25	19	16
Noord-Beveland	2	1	1	9	2	4
Reimerswaal	6	5	14	5	3	4
Schouwen-Duiveland	6	9	7	5	7	8
Sluis	5	14	24	7	4	11
Terneuzen	17	36	36	31	15	25
Tholen	4	7	5	8	8	7
Veere	11	13	5	4	4	13
Anders	0	0	5	0	0	0
Totaal	141*	162*	151*	180*	113*	121*

*Het aantal meldingen per gemeente is de optelsom van het aantal meldingen van inwoners van die gemeente en van meldingen met een plaats voorval in die gemeente van inwoners van elders.

1. Cijfers meldingen

Discriminatiegrond:	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Ras ¹	48	60	40	81	40	38
Antisemitisme	1	2	0	0	1	0
Godsdienst ²	13	12	5	4	6	7
Levensovertuiging	0	0	0	0	0	2
Politieke gezindheid	0	0	0	0	0	1
Geslacht ³	12	14	15	11	10	8
Seksuele gerichtheid ⁴	8	12	5	8	11	4
Leeftijd	10	17	13	15	7	21
Handicap/chronische ziekte ⁵	18	16	24	38	19	14
Burgerlijke staat	0	1	1	3	0	2
Arbeidsduur	0	0	0	0	1	0
Arbeidscontract	2	0	0	0	0	1
Nationaliteit	5	3	3	5	2	7
Overige (niet-wettelijke) gronden ⁶	11	12	46	18	10	10
Onbekend	3	4	2	5	1	2
Totaal	131	153	154	188	108	117

1) Meldingen over coronalied Radio 10 (2020) 23

2) Meldingen over de Islam (2019) 2, (2020) 4, (2021) 1, (2022) 7, (2023) 2

3) Meldingen van/over transgender personen (2019) 2, (2020) 1, (2021) 2, (2022) 2, (2023) 5

4) Meldingen over de Nashville-verklaring (2019) 5

5) Meldingen m.b.t. mondkapjesplicht (2020) 8, (2021) 11, (2022) 2

6) Meldingen m.b.t. vaccinatie-c.q. toegangsbewijs (2021) 34, (2022) 1

7) Meldingen die corona-gerelateerd zijn (2020) 24

1. Cijfers meldingen

Maatschappelijk terrein:	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Arbeidsmarkt	31	40	26	33	24	37
Buurt/wijk	11	6	7	12	8	12
Commerciële dienstverlening	11	7	8	27	6	10
Collectieve voorzieningen	26	27	63	39	24	15
Horeca	8	5	2	4	2	4
Huisvesting	8	7	10	6	7	11
Media en reclame ⁷	6	12	9	32	7	4
Onderwijs	5	5	5	3	6	4
Politie/OM/Vreemdelingendienst	4	10	6	2	1	5
Publieke en politieke opinie	2	3	0	3	9	5
Sport en recreatie	3	9	4	2	3	2
Openbare ruimte	4	9	7	11	4	0
Privésfeer	3	3	0	0	1	1
Overig	0	2	0	3	2	0
Onbekend	3	0	1	3	0	0
Totaal	125	145	148	180	104	110
Aard:	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Vijandige bejegening	36	60	36	64	34	34
Omstreden behandeling	73	83	110	108	62	70
Bedreiging	7	5	3	6	5	5
Geweld	3	4	3	2	1	0
Overig	5	0	0	2	2	1
Onbekend/n.v.t.	2	0	0	3	5	1
Totaal	126	152	152	185	109	111

1. Cijfers meldingen

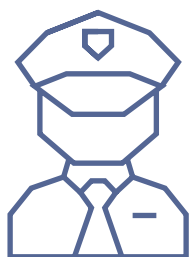
Klachtenbehandeling:	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Registratie	56	47	52	60	40	24
Advies/informatie	70	72	71	80	47	41
Bëinvloeding beleid	2	0	0	1	2	10
Bemiddeling	13	22	21	34	14	29
Bijstaan in procedures	3	6	2	2	1	4
Doorverwijzing	5	7	12	13	3	2
Eigen onderzoek ADV	0	1	1	5	0	0
Overig	0	0	0	0	1	0
Totaal	149	155	159	195	108	110

2. Uitspraken

College voor de Rechten van de mens

In 2023 is er één oordeel aangevraagd bij het College van de Rechten van de Mens. Deze wacht op uitspraak. Daarnaast liepen en lopen er nog 2 klachten uit 2022, waarvan er één in behandeling is genomen en de andere nog wacht.

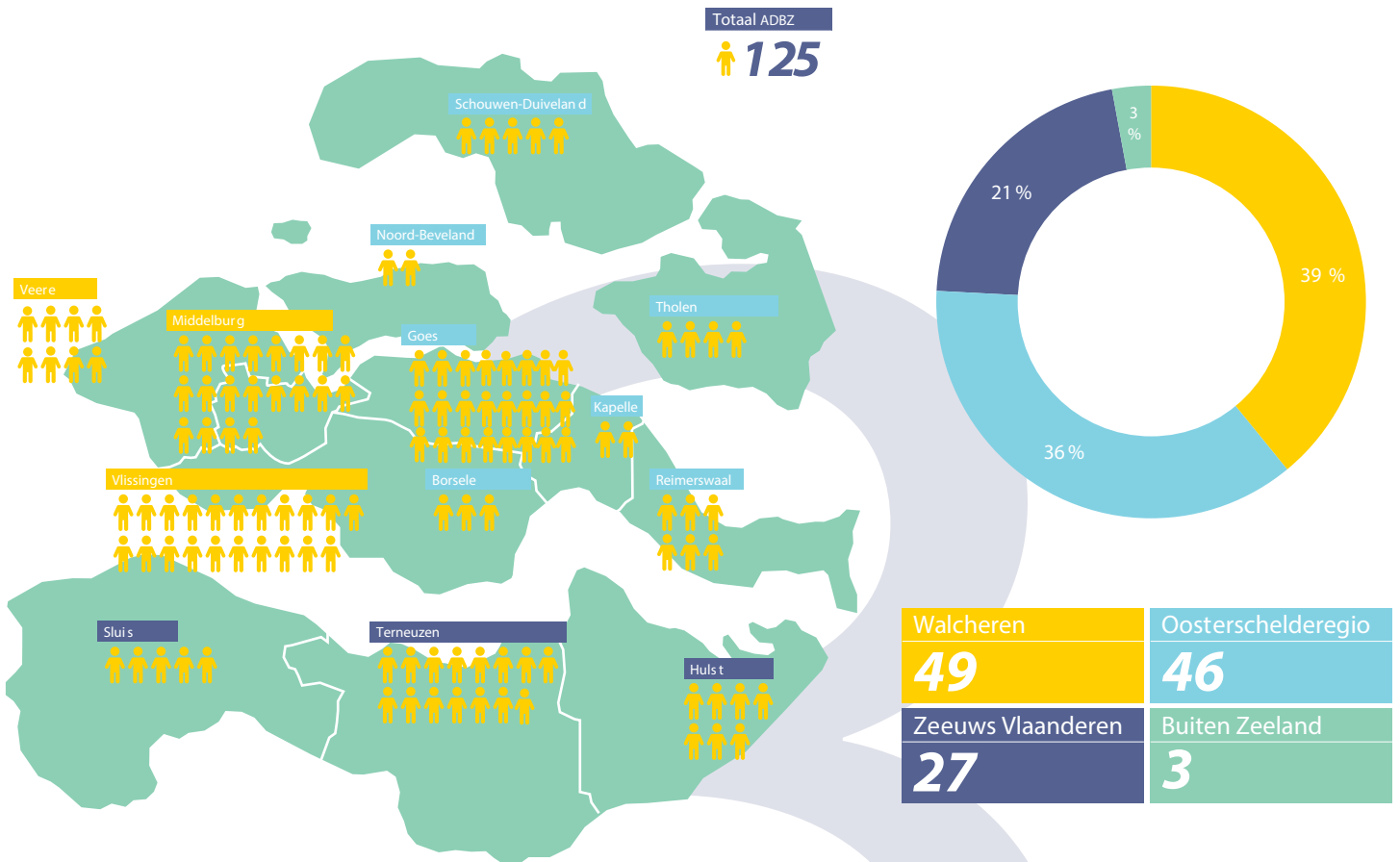
Politieklachten

4 politieklachten behandeld in 2023. Hiervan was één een adviesgesprek en is er één afgedaan na bemiddeling. Twee klachten zijn voorgelegd bij de onafhankelijke klachtencommissie. Deze wachten op uitspraak.

3. Waar komen onze melders vandaan?

Gemeente

Regio

3. Samenvatting

Discriminatie op grond van afkomst komt het meest voor, gevolgd door handicap/ chronische ziekte, religie en geslacht.

In 2023 heeft ADB Zeeland 125 meldingen geregistreerd. Dit zijn netto meldingen. Het aantal meldingen dat ADB Zeeland in 2023 ontving is hiermee gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar van 145 naar 125. Wanneer we kijken naar de bruto meldingen, dat is de optelsom van het aantal meldingen van inwoners uit Zeeland plus meldingen van inwoners elders met een plaats voorval in Zeeland, komen we uit op 141 meldingen. Hoewel dit lager is ten opzichte van de voorgaande jaren, is het ten opzichte van het pre-COVID jaar 2019 duidelijk hoger, respectievelijk 141 versus 113 bruto meldingen. De COVID pandemie heeft in 2023 geen rol meer gespeeld.

In 2023 werd er 48 keer een melding gedaan over afkomst. Deze discriminatiegrond komt ook in 2023 weer het meest voor. Deze meldingen gaan dan bijvoorbeeld over racisme op de werkvloer, bij werving & selectie of stage. Maar ook op straat, op scholen, tijdens het uitgaan of bij de het sporten wordt racisme gemeld. Naast afkomst gingen de meeste meldingen in 2023 over handicap/ chronische ziekte (18), religie (13) en geslacht (12).

Het aantal meldingen dat betrekking heeft op de arbeidsmarkt is gedaald naar 31. De piek van 40 meldingen in 2022 heeft zich niet doorgezet maar het maatschappelijke terrein arbeidsmarkt blijft koploper, op de voet gevolgd door meldingen over collectieve voorzieningen. Op dit terrein zijn er 26 meldingen binnen gekomen. Dit zijn meldingen over discriminatie in de gezondheidszorg, bij de overheid (rijksoverheid en gemeenten), sociale dienst, jeugdhulp en welzijnsorganisaties.

De meeste melders kwamen uit Goes (24), gevolgd door Vlissingen (21) en Middelburg (20).

4. Projecten

LHBTIQ+ project

Discriminatie.nl, regio Zeeland neemt met de Regenbooggemeenten Middelburg, Goes, Terneuzen en Hulst deel aan een project van het ministerie van OCW. Met dit project willen de Nederlandse gemeenten de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTIQ+ inwoners te bevorderen. De vierde projectperiode is in 2024 gestart en loopt door tot en met 2026. De gemeenten Goes en Middelburg hebben beslo-

ten om hun deelname ook te verlengen en blijven dus ook de komende 3 jaar Regenboogsteden. Terneuzen en Hulst zijn met eigen middelen aangesloten in 2023.

Activiteiten

Onderwijs

De Gezonde School aanpak en het leerplankader voor Relaties en Seksualiteit zorgen voor meer aandacht voor seksuele diversiteit. ADBZ en GGD Zeeland coördineren preventie en voorlichting hierover. Voorlichtingssessies zijn verzorgd op scholen voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO), Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) en Hoger Beroepsonderwijs (HBO).

Professionele hulpverlening

In oktober en november hebben we, in samenwerking met Stichting Wijdekerk, drie gespreksavonden in Goes georganiseerd voor (gelovige) ouders van LHBTIQ+ kinderen. De feedback van de evaluatie na deze avonden was positief. In 2024 zetten we deze initiatieven voort in een ander deel van Zeeland.

Netwerk

In samenwerking met LHBT Netwerk Zeeland hebben we de behoeften van organisaties die zich bezighouden met LHBTIQ+ thema's in kaart gebracht. Hiervoor hebben we twee netwerkbijeenkomsten gefaciliteerd en bijgewoond.

Roze Zaterdag

Het ADBZ heeft meegewerkt aan de organisatie van Roze Zaterdag in Goes, met een focus op culturele activiteiten. We werkten samen met musea, bioscopen en andere culturele organisaties en droegen bij aan de organisatie van een Roze kerkdienst.

Pride Photo tentoonstelling

Het ADBZ heeft samen met de Provincie Zeeland de Pride Photo tentoonstelling naar Goes gebracht. Deze jaarlijkse internationale fotowedstrijd en platform toont beelden die seksuele- en genderdiversiteit verkennen.

Roze Limo Tour

In overleg met de regenbooggemeenten en in samenwerking met Roze 50+ organiseerden we op 9 juni de Roze Limo Tour om aandacht te vragen voor roze ouderen. Van Woonzorgcentrum Cleijenborch waar de fototentoonstelling 'Stormachtige Stil' werd geopend, ging de tour naar Goes voor gesprekken met Roze en Blauw en de loco-burgemeester en de Pride Photo tentoonstelling. De tour eindigde met discussies bij HZ University of Applied Sciences en de buitenexpositie 'Oud Roze' in Middelburg.

Roze filmweken

De bioscopen Cine City, (Terneuzen en Vlissingen) Cinema Middelburg en 't Beest hebben roze filmweken geprogrammeerd. Mede vanwege het Roze Jaar in Zeeland. De bioscopen nemen deze filmweken in 2024 ook weer op in hun agenda.

Ouderen

Dit jaar heeft het LHBT Netwerk Zeeland, door ons ondersteund, de Zeeuwse Parel prijs uitgereikt aan de Gekozen Familie. Dit is een initiatief van Roze 50+ is dit jaar flink gegroeid. Het is een supportgroep voor (oudere) LHBTIQ+ personen.

Roze 50+, door ons ondersteund, heeft op 18 juni de Roze Salon georganiseerd. Ook hebben ze trainingen verzorgd voor professionals binnen het sociaal domein en zorginstellingen om het bewustzijn en kennis LHBTIQ+ te vergroten.

Daarnaast heeft Roze 50+ in 2023 gepleit voor de implementatie van het 'Roze Loper' certificaat bij zorginstellingen. In Zeeland heeft alleen de Cleijenborch dit certificaat. Dit heeft geleid tot gesprekken, maar nog niet tot daadwerkelijke invoering. De Roze Loper streeft naar het vergroten van sociale acceptatie en inclusie van LHBTIQ+ personen binnen de zorg- en welzijnssector.

4. Projecten

Zeeuws Deltaplan Aanpak Discriminatie

Samenwerking is cruciaal om Zeeland inclusiever te maken. Daarom lanceerde ADBZ in 2021 het Zeeuws Deltaplan tegen discriminatie, dat gemeenten, burgers en organisaties samenbrengt om discriminatie te bestrijden. Dit plan omvat acties op terreinen zoals onderwijs, arbeidsmarkt, veiligheid en toegankelijkheid. En de succesvolle Zeeuwse initiatieven worden gepresenteerd op www.zeelandinclusief.nl.

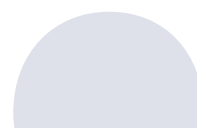
De Coalitie Deltaplan verenigt alle betrokkenen bij de strijd tegen discriminatie in Zeeland, bevorderend de uitwisseling van initiatieven, leerervaringen en samenwerkingsmogelijkheden. De evaluatie over 2021-2023 benadrukte wederom het belang van samenwerking, vooral gegeven de uitdagingen

rondom capaciteit en financiering. Dit samenwerkingsproject is verlengd voor de periode 2024-2026.

Voorbeelden van activiteiten die tot stand kwamen door deze samenwerking zijn: de Zeeuwse Inclusieweek, Zeeuwse Werkgeversdag, Coming-Out Dag, en de koppeling met lokale inclusieagenda's door de lokale uitvoeringsplannen.

Lokale Uitvoeringsplannen

Met elke gemeente zijn de actiepunten uit het Zeeuws Deltaplan en lokale prioriteiten, vaak opgenomen in een inclusieagenda, vertaald naar een lokaal uitvoeringsplan. Per gemeente is verkend waar het ADBZ het antidiscriminatieplan kan ondersteunen, faciliteren of uitvoeren.

5. Overige activiteiten in 2023

21 maart - Internationale Dag tegen Discriminatie en Racisme

Naast de publicatie van de jaarcijfers hebben we in Theater de Mythe de voorstelling "Onvertelde verhalen" georganiseerd. Het was een unieke avond gevuld met zang, dans, theater en spoken word. Verschillende verhalen over uitsluiting in Zeeland werden op het podium gepresenteerd. De boodschap van avond was: wees jezelf, want je bent goed zoals je bent.

Lezing met het Eddy Hillesum Huis

Lezing gegeven over de ervaringen van een Joods-Surinaamse man in 2de Wereld Oorlog.

Four Freedoms door het jaar heen

ADB Zeeland maakt permanent deel uit van de werkgroep 'Four Freedoms door het jaar heen'. In deze werkgroep werken organisaties samen op het gebied van mensenrechten.

Meldpunt Goed verhuurderschap

Met ingang van de nieuwe wet in juli 2023 zijn gemeenten verplicht om per 1 januari 2024 een meldpunt in te richten op hun website. Dit meldpunt geeft huurders de mogelijkheid om ongewenst verhuurgedrag op de woningmarkt te kunnen melden en vragen te stellen over het handelen hun verhuurder, ook anoniem. Hierbij kan het ook gaan

om meldingen met een discriminatoir karakter. Wij zijn met de gemeenten in gesprek om afspraken te maken over de doorverwijzing en behandeling van deze discriminatieklachten naar het ADBZ. Naast het bijstaan van de melder worden deze meldingen hierdoor ook opgenomen in de Discriminatiemonitor.

Overlegstructuur contactambtenaren

Sinds 2023 vindt het ambtelijk antidiscriminatie overleg halfjaarlijks in plaats van jaarlijks plaats. Hierdoor wordt de kennisoverdracht, informatie-uitwisseling over bijvoorbeeld actuele projecten, lokale activiteiten en andere onderwerpen versterkt. Daarnaast kan er sneller worden ingespeeld op regionale en landelijke ontwikkelingen, beleidswijzigingen en/of nieuwe wetwijzigingen en/of voorstellen waardoor de aanpak van discriminatie in Zeeland verbeterd.

Overleg-/ dialoogtafels

In 2023 hebben wij deelgenomen aan diverse overleg-/ dialoogtafels, te weten; Platform Eenzaamheid Walcheren, Participatie Netwerk Zeeland, Overleg Erfgoed Zeeland, Goes Marketing Roze Zaterdag, Project Leeuwenpoort, Vrouwenplatform Zeeland en Keti Koti Dialoogtafels,

5. Overige activiteiten in 2023

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's)

De HZ University of Applied Sciences (HZ) is een stevige kartrekker in het neerzetten van de SDG's in Zeeland. Wij zijn hier veelvuldig bij betrokken. Voorbeelden hiervan zijn onder andere, de lunch-lector van [REDACTED] (Universiteit van de Straat) en de presentatie van de documentaire 'Bigger than us', waarna gesprekken werden gevoerd met aanwezigen over de thema's die in de film besproken werden. Ook waren we aanwezig bij de 'Living Labs', waarbij de deelnemers met ons konden praten en alle vragen konden stellen om meer over Anti Discriminatie Bureau Zeeland en het werk wat we doen, te weten te komen.

Internationale week HZ

We hebben meegedaan aan de internationale week van de HZ studierichting PABO

8 maart, internationale vrouwendag

We hebben deelgenomen aan het evenement van de HZ voor Internationale Vrouwendag.

Dialooglessen / Voorlichting:

In 2023 zijn er op 22 verschillende basisscholen in Zeeland dialooglessen verzorgd en zijn er 6 voortgezet onderwijsinstellingen door ons bezocht. Daarnaast hebben we deelgenomen aan 'De Wereldreis', een project van de ZB bibliotheek van Zeeland. Hierin zijn we halteplaats in zowel Goes als Middelburg.

Er zijn meerdere 'Kijken zonder Oordeel' trainingen gegeven voor baliemedewerkers, waaronder klantmanagers en medewerkers van burgerzaken van de gemeente, maar ook wijkteam medewerkers en andere relevante ketenpartijen. (Gemeente Terneuzen, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen) sloten aan.

Op de HZ hebben we een gastles gegeven over activisme naar aanleiding van de BLM-beweging van 3 jaar geleden en hebben we gesprekken gevoerd met de Caribische studenten, die zich niet gezien voelen als internationale studenten, wat ze wel zijn.

Zeeuwse Inclusieweek

Ook in 2023 hebben we van 2 oktober t/m 11 oktober een Zeeuwse Inclusieweek georganiseerd. Een week waarin we stil stonden bij een samenleving met meer gelijkwaardigheid en minder discriminatie. De partners van Zeeuws Deltaplan voor de aanpak van discriminatie, organiseerden in deze week zeven verschillende activiteiten rondom het thema inclusie. Denk hierbij aan de lunchlezing inclusieve communicatie van [REDACTED] of de werkgeversdag waar werkgevers handvatten krijgen voor een inclusief personeelsbeleid. De week werd beëindigd met de Coming Out dag in Middelburg. De communicatiekanalen van het ADBZ werden breed ingezet om de bekendheid van deze week te vergroten en zo inclusie te bevorderen.

6. Enkele voorbeelden van meldingen

"Mijn 11 jarige dochter die een hijab draagt werd geduwd door een ander kind. Er werd geroepen naar haar: 'kut moslim met je picknickdoek!'"

"Mijn zoon is autistisch en moet daarom gekeurd worden om een rijbewijs te krijgen. De hoge kosten van deze keuring zijn voor eigen rekening."

"Tijdens mijn sollicitatie had ik niet verteld dat ik nog maar pril zwanger was. Toen mijn werkgever hier achter kwam verweet hij mij dat ik hem bedrogen had. Mijn contract zou hierdoor niet verlengd worden."

"Mijn zoon werd op zijn stageadres beschuldigd van diefstal zonder dat hier aanleiding of bewijs voor was. Wij zijn een Sinti familie en krijgen vaker te maken met dit soort valse beschuldigingen."

"Bij een verzekeringsmaatschappij kon ik alleen een opstalverzekering afsluiten met een speciale dekking omdat ik mijn woning zou verhuren aan arbeidsmigranten. Zij zouden meer risico vormen vanwege het vele alcoholgebruik en roken in huis."

"Enkele medebewoners van onze huurcomplex bedreigen mij en schelden mij uit vanwege mijn geardheid. Zij lopen met een grote boog om mij heen en weigeren de lift met mij te delen."

"Ik ben de enigste vrouw van kleur op mijn werk. Er worden grappen gemaakt en steken onder water gegeven".

"ik en mijn vriend werden met de dood bedreigd en uitgescholden voor 'vieze vuile homo's' "

"Ik werd niet uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek omdat ze op zoek waren naar een vrouw van maximaal 35 jaar."

"Ik werd geweigerd in een café om dat ik te oud zou zijn"

Zeeland

Stationspark 27c
4462 DZ Goes
0113-397171
zeeland@discriminatie.nl
www.discriminatie.nl/zeeland